

Protokoll 2/2020

fört vid Skärholmens stadsdelsnämnds sammanträde
torsdagen den 30 januari 2020 kl. 17:00-20:00,
Medborgarkontoret

Ledamöter

Johan Kling (C) Ordförande
Salar Rashid (S) Vice ordförande
Eva Ingrid Katarina Rüdlinger (M) §§20-26, §§28-38
Sophia Granswed Baat (M)
Mikael Sundin (M)
Martin Vallas (L)
Sara Grolander (MP)
Birgitte Isberg (S)
Roger Isaksson (S)
Anna Laine (V)
Anneli Fridell (V)
Tapani Juntunen (SD)
Arslan Bicen (M) ersätter Elisabeth Johnson (M)
Marie-Louise Olofsson (M) §27 ersätter Eva Ingrid Katarina
Rüdlinger (M) pga jäv

Ersättare

Marie-Louise Olofsson (M) §§20-26, §§28-38
Agneta Johansson (M)
Zarathustra Acat (MP)
Daniela Sameland (C)
Johan Rönnblom (S)
Carl-Henrik Caldaras (V)
Ingela Lansgard (SD)
Sissela Nordling Blanco (FI)
Jamila Hassan Khali (S)

Övriga närvarande

Maria Nilsson Nämndsekreterare
Lena Svensson Tjänsteman
Patrik Åhnberg Förvaltningschef
Sara Heppling Trygg Tjänsteman
Stefano Prestinoni Tjänsteman

Justerare

Salar Rashid

Datum för justering

2020-02-06

Paragraf

§§20-38

Sekreterare

Maria Nilsson

Stadsdelsnämnden började sammanträdet kl. 17.00 med att behandla ärenden som var sekretessbelagda. Ärenden och protokoll finns förvarat på stadsdelsförvaltningen. Dessa beslut, § 1 - § 19, finns inte med i den version av protokollet som publiceras på internet, eller distribueras i pappersform.

Protokollföringen från den öppna delen av mötet börjar därför med § 20.

Efter genomgång av sekretessärenden ajournerades sammanträdet. Innan sammanträdet startade igen var det allmänhetens frågestund, denna startade kl. 18.00. Frågestunden handlade om följande:

- öppettiderna för den nya fritidsgården i Sättra
- framtiden för Jakobsbergs gård
- obehöriga uppehåller sig i fastigheten vid seniorboendet i Skärholmen
- obehörig trafik, som kör fort och riskerar att skada människor, är fortfarande ett stort problem runt seniorboendet i Skärholmen

Efter ajournering återupptogs sammanträdet kl. 18.30.

§ 20

Genomgång av närvarande ledamöter och godkännande av dagordningen

Beslut

Stadsdelsnämnden fastställer dagordningen i enlighet med förslag till beslut.

Ledamoten Eva Rüdlinger (M) anmäler jäv i ärende 27, objekts- och anhörganställningar inom ledsagar- och avlösarservice.

En övrig fråga anmäldes:

- Ett Folkets hus i Skärholmen,
skrivelse från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ

§ 21**Riktlinjer för föreningsstöd**

-beslutsärende

SKHLM 2019/997

Beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar att delvis godkänna förvaltningens förslag.
2. Att därutöver föreslå att pensionärsorganisationerna med representation i Skärholmens pensionärsråd för 2020 ges ett fast samarbetsanslag om 25 000 kr per organisation för året.
3. För att samarbetsanslag ska kunna betalas ut skall verksamhetsplan samt verksamhetsberättelse sändas till SDF.
4. Om samarbetsanslaget söks försvinner rätten att söka det generella aktivitetsstödet för 2020.
5. Att förvaltningen, om stadens nya regelverk tillåter, ser över möjligheten att även i fortsättningen betala ut ett samarbetsanslag i enlighet med andemeningen i Centerpartiet, Moderaterna, Liberalerna samt Miljöpartiets förslag.
6. Att även prioritera kvinnors organisering.
7. Att stadsdelsförvaltningen tar fram en handlingsplan för hur stadsdelsförvaltningen kan stärka civilsamhället och föreningslivet lokalt i skärholmen.

Sammanfattning av ärendet

Under 2019 har två utlysningar av föreningsbidrag genomförts för föreningar i Skärholmen. En ordinarie samt en extra utlysning. Det är tydligt att den ordinarie utlysningen spelar en viktig roll för att stärka lokalsamhället. Mot bakgrund av detta föreslår förvaltningen att den extra utlysningen om bidrag till nyanländas etablering, som genomfördes under 2019, permanentas och läggs in i riktlinjerna. Vid stadsledningskontoret pågår ett arbete med att ta fram stadsövergripande riktlinjer. Syftet är bland annat att säkerställa att all hantering av allmänna medel sker ansvarsfullt, transparent och med möjlighet till kontroll. Förvaltningen har medverkat med två representanter i den arbetsgrupp som, under ledning av stadsledningskontoret, har arbetat med förslaget till nya riktlinjer. Riktlinjerna kommer förhoppningsvis att antas under 2020. För att möta de ökade krav på kontroll över de medel som betalas ut i bidrag, som väntas komma med de stadsövergripande riktlinjerna, föreslår förvaltningen även att kraven på den ekonomiska redovisningen stärks i riktlinjerna.

Förslag till beslut

Ordföranden Johan Kling (C) anmäler för Centerpartiet, Liberalerna, Moderaterna och Miljöpartiet ett förslag till beslut enligt bilaga 1.

Vice ordförande Salar Rashid (S) anmäler för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ, som sitt ersättaryttrande, ett förslag till beslut enligt bilaga 2.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Kling (C) yrkar på Centerpartiet, Liberalernas, Miljöpartiets och Moderaternas förslag till beslut. Ordförande Johan Kling (C) hör att det finns två förslag till beslut: Centerpartiet, Liberalernas och Moderaternas, samt Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ som sitt ersättaryttrande.

Vice ordförande Salar Rashid (S) begär att beslut ska fattas för respektive att-sats i de båda förslagen till beslut. Så sker.

Ordförande Johan Kling (C) inleder med Centerpartiets, Moderaternas, Liberalerna och Miljöpartiets att-satser och yrkar bifall till samtliga punkter 1-5. Ordföranden Johan Kling hör bifall till punkterna 1-5.

Vice ordförande Salar Rashid (S) yrkar bifall till att-satser 1-6 i Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativ, som sitt ersättaryttrande, förslag till beslut. Ordförande Johan Kling (C) yrkar avslag på att-satser 2, vad gäller hela texten förutom stycket om kvinnors organisering, 3, 4, 6.

Ordförande Johan Kling (C) hör bifall till att avslå att-satser 2, vad gäller hela texten förutom stycket om kvinnors organisering, 3, 4 och 6.

Reservation

Salar Rashid (S) reserverar sig mot att godkänna punkten 5 i beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Birgitte Isberg (S) reserverar sig mot att godkänna punkten 5 i beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Roger Isaksson (S) reserverar sig mot att godkänna punkten 5 i beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Anna Laine (V) reserverar sig mot att godkänna punkten 5 i beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Anneli Fridell (V) reserverar sig mot att godkänna punkten 5 i beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Sissela Nordling Blanco (Fi) reserverar sig mot att godkänna punkten 5 i beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Bilaga 1

Förslag till beslut Centerpartiet, Liberalerna, Moderaterna och Miljöpartiet.

Bilaga 2

Förslag till beslut, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ, som sitt ersättaryttrande.

Bilaga 1, förslag till beslut, Centerpartiet, Liberalerna, Moderaterna och Miljöpartiet

2020-01-30

Skärholmens stadsdelsnämnd

Föreningsbidrag

SKHLM 2019/997

Johan Kling (C) m.fl.

Sophia Granswed Baat (M) m.fl.

Martin Vallas (L) m.fl.

Sara Grolander (MP) m.fl.

Pensionärsorganisationerna som är knutna till Pensionärsrådet i Skärholmens stadsdelsnämnd har tidigare lyft ett föreningsbidrag om cirka 20 000 kr per organisation (SPF och PRO). När nämnden under förra mandatperioden fattade beslut om riktlinjer gav regelverket inga möjligheter till undantag från regeln. Detta har medfört att pensionärsrådets organisationer inte längre kunnat lyfta 20 000 kr per år i stöd utan varit hänvisade till samma föreningsbidrag som gäller för övriga föreningar i Skärholmen, dvs. 2 aktiviteter om 5 000 kr per aktivitet och år.

Som underlaget från förvaltningen säger sker just nu en översyn av riktlinjer för föreningsbidrag på central nivå i staden. Detta kommer kunna medföra nya riktlinjer för föreningsstödet också kommer påverka Skärholmens regelverk. Därför vill vi i nuläget inte binda upp oss med ett fast regelverk som kan komma att behöva ändras inom en snar framtid.

Med anledning av detta föreslår vi nämnden besluta:

- Att delvis godkänna förvaltningens förslag.
- Att därutöver föreslå att pensionärsorganisationerna med representation i Skärholmens pensionärsråd för 2020 ges ett fast samarbetsanslag om 25 000 kr per organisation för året.
- För att samarbetsanslag ska kunna betalas ut skall verksamhetsplan samt verksamhetsberättelse sändas till SDF.
- Om samarbetsanslaget söks försvinner rätten att söka det generella aktivitetsstödet för 2020.
- Att förvaltningen, om stadens nya regelverk tillåter, ser över möjligheten att även i fortsättningen betala ut ett samarbetsanslag i enlighet med andemeningen i Centerpartiet, Moderaterna, Liberalerna samt Miljöpartiets förslag.

Bilaga 2, förslag till beslut, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ, som sitt ersätтарыttrande
2020-01-30
Riktlinjer för föreningsbidrag

Dnr SKHLM 2019/997
Salar Rashid m.fl. (S)
Anna Laine mfl. (V)
Sissela Nordling Blanco (Fi)

Förslag till beslut:

Att delvis godkänna förvaltningens förslag.

Att förutom ansökningar för aktiviteter som riktar sig till nyanländas etablering i samhället även prioritera trygghetsskapande, kvinnors organisering och generationsöverskridande aktiviteter som ökar inkluderingen av grupper som annars har en svag ställning i samhället.

Att pensionärsorganisationerna som sitter i stadsdelsnämndens pensionärsråd undantas ifrån detta föreningsbidragssystem.

Att samma medel som tidigare avsätts till pensionärsorganisationerna i pensionärsrådet om 25 000 kr vardera ska beviljas genom en årlig ansökning som innehåller en aktuell aktivitetsplan samt tidigare verksamhetsårs ekonomiska redovisning och bokslut.

Att stadsdelsförvaltningen tar fram en handlingsplan för hur stadsdelsförvaltningen kan stärka civilsamhället och föreningslivet lokalt i skärholmen.

Att maxbelopp som föreningar kan ansöka höjs till 15 000 kronor per år.

Skärholmens stadsdelsinvånarens möjlighet för kultur, fritidsaktivitet och tillgång till ett rikt föreningsliv får inte bero på inkomst, kön, bostadsadress eller någon annan form av diskrimineringsgrund. Alla stockholmare – därmed även skärholmsbor - ska ha nära till kultur och eget skapande. Under föregående mandatperiod tog den rödgrönrosa majoriteten en mängd viktiga steg i riktning mot ett kulturliv av hög kvalitet och tillgänglighet. Efter det blågröna maktövertagandet i stadshuset har emellertid föreningslivets och kulturens resurser kringskurits rejält och prognosen pekar t.ex. för att kulturnämnden inte kommer förrän om tre år kommer vara uppe i samma tilldelning av resurser som 2018. Detta trots att vi har fått en stark befolkningsökning. Stadsdelsförvaltningen bör därför ta

fram en handlingsplan för hur man ska kunna stödja föreningslivet och civilsamhället lokalt.

Förvaltningen konstaterar dessutom i jämställdhetsanalysen för ärendet, att den föreslagna förändringen av föreningsstödet, genom att inte längre utlysa medel specifikt för ändamålet kvinnors organisering, kan förväntas leda till en minskning av antalet ansökningar för aktiviteter som riktar sig till kvinnors organisering. Det är beklagligt att det grönbåa styret verka sakna ambitioner för att fortsatt stödja kvinnors organisering. Detta trots att tidigare undersökningar av stadens föreningsbidrag visat på en orättfärdig och icke-jämställd fördelning av stödet. Att utlysa föreningsbidrag särskilt för kvinnors organisering var något som det rödgrönrosa styret införde, i ett försök att uppnå en mer jämställd fördelning av föreningsbidragen, men också för att uppnå jämställdhetspolitiska målen. Vi vill därför se större satsningar på kvinnors organisering.

Vi delar även pensionärsorganisationerna SPF:s och PRO:s oro över att man lägger fram ett förslag för ett föreningsbidrag som tvingar in dem i föreningsbidragssystem – som kan leda till att dessa organisationer kan få svårare att hävda sig. PRO och SPF som sitter i vårt pensionärsråd har genomgåen kunnat ansöka om ett föreningsbidrag på ca 40 000 kronor tillsammans. SPF och PRO är två viktiga aktörer i Skärholmen som skapar mötesplatser och delaktighet för många äldre i Skärholmen. På deras aktiviteter sker många sociala kontakter, som förhindrar isolering och ofrivillig ensamhet. Vilket även finns som politiskt mål i stadens budget och skärholmens stadsdelsnämnds verksamhetsplan. Deras verksamheter är dessutom ett viktigt komplement till förvaltningens verksamheter för äldre.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/997-2 (Godkänd - R 3) Riktlinjer för föreningsstöd
- SKHLM 2019/997-3 Bilaga Riktlinjer för föreningsstöd 2020.

§ 22

Verksamhetsberättelse 2019 för Skärholmens stadsdelsnämnd

-beslutsärende

SKHLM 2019/1019

Beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner bokslut och verksamhetsberättelse, inklusive bilagor, för år 2019 och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Resultatenheternas fonderade medel minskas med 0,4 mnkr till 2020.

Sammanfattning av ärendet

I verksamhetsberättelsen redovisas på vilket sätt och i vilket omfattning nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Måluppfyllelsen grundar sig på de underliggande verksamhetsområdes- och nämndmålen samt på andel uppnådda indikatorer och genomförda aktiviteter. Skärholmens stadsdelsförvaltning bedömer att nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål för verksamhetsåret.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Kling (C) yrkar på förvaltningens förslag till beslut, med undantag av punkten 3 om omedelbar justering och hör bifall därtill.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Salar Rashid (S) anmäler för Socialdemokraterna, ett särskilt uttalande enligt bilaga 1.

Ledamoten Anna Laine (V) anmäler för Vänsterpartiet ett särskilt uttalande enligt bilaga 2.

Ersättaryttrande

Ersättaren Sissela Nordling Blanco (Fi) anmäler för Feministiskt initiativ ett ersättaryttrande enligt bilaga 3.

Bilaga 1

Särskilt uttalande, Socialdemokraterna.

Bilaga 2

Särskilt uttalande, Vänsterpartiet.

Bilaga 3

Ersättaryttrande, Feministiskt initiativ.

Bilaga 1, särskilt uttalande, Socialdemokraterna
2020-01-30

Verksamhetsberättelse VB 2019
för Skärholmens stadsdelsnämnd

Salar Rashid m.fl (S)
Särskilt uttalande

Ett Skärholmen för alla

Verksamhetsberättelsen 2019 är ett bokslut av den blågröna majoritetens politik i Stadsdelsnämnden. Bokslutet visar på att den borgerliga majoriteten under denna mandatperiod prioriterat skattesänkningar framför en väl fungerande välfärd. Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Kristdemokraterna har drivit igenom budget för 2019 och även 2020 som har låga ambitioner för både förskola och äldreomsorg.

Det återspeglas nu i nämndens verksamhetsberättelse. Vi lider verkligen med att vår förvaltning inte får de resurser som behövs för att uppnå målen om ett socialt-, ekonomiskt-, demokratiskt hållbart Skärholmen och Stockholm.

Ett av den borgerliga majoriteten nya inriktningsmål ska vara: ”En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla”. Man kan fråga sig om detta inriktningsmål verkligen vänder sig till alla stockholmare. Eftersom ”möjligheterna” till jobb, förskola och välfärd för Skärholmsbornas del kommer att försämrats med stadens nya budget.

Totalt uppfylls endast tre av sju nämndmål helt och för årsmålen för 32 av 57 kommunfullmäktiges eller nämndindikatorer uppnås under denna rubrik. Vilket är beklagligt.

I stort sett har även alla kärnverksamheter så som äldreomsorgen och socialtjänsten gått med stora underskott under hela året. Den blågröna majoriteten i stadsdelsnämnden måste börja öka reformtakten. Under dessa snart ett och halvt år in på mandatperioden kan man fråga sig vad de egentligen vill med Skärholmens stadsdelsnämnd?

T.ex. uppfylls målet om "I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige" endast delvis. Förskolan är den viktigaste verksamheten för stadsdelsnämnden för att kunna ge alla barn en likvärdig start i livet, samt även möjligheten för oss att kunna bryta segregationen. Endast 50 % av förvaltningens förskolor når årsmålet.

Antalet avdelningar som saknar förskollärare uppgår till 4. Den siffran har dessutom varit högre under hela verksamhetsåret.

Vad gäller språklig och kommunikativ utveckling i Kvalitetsindikatorn (självvärdering inom läroplansuppdraget) landar utfallet på 3,2, vilket är lägre mot föregående års resultat 3,4. Majoriteten av arbetslagen har skattat sig på nivå 3 vilket innebär en grundläggande nivå. Samma utfall blev det även på pedagogisk miljö och material i kvalitetsindikatorn.

Samtidigt har den borgerliga majoriteten nästintill gett upp att öka inskrivningsgraden av förskolebarn. Årsmålen för indikatorerna "andelen förskollärare" samt "andel nöjda föräldrar" uppnås delvis. Förklaringen är att i relation till föregående års utfall av kvalitetsindikatorn är årsmålet högt uppsatt och nämnden när som tidigare bedömt inte målvärdet? Man kan då lite elakt fråga sig om vi skärholmen inte ska ha några högre uppsatta mål i fortsättningen? Går vi vidare och undersöker vad verksamhetsberättelsen säger om vår äldreomsorg och socialtjänst, så uppnår man förvisso kommunfullmäktiges inriktningsmål. Däremot är har dessa två verksamheter gått med stora underskott under hela året. Vilket har påverkat verksamhetens innehåll och arbetsbörda för våra medarbetare.

Målet att "Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i" uppfylls inte.

Skärholmsborna upplever med rätta att skärholmen har utmaningar med det förebyggande trygghetsarbetet. Det är inte så konstigt att skärholmsborna har denna upplevelse.

Eftersom att man sparade nästan 66 miljoner på stadsdelarnas möjligheter att erbjuda kultur och fritid i Stockholm. Med detta följer att det lokala utvecklings- och trygghetsarbetet har stannat av. Det är indirekt kontraproduktivt i en stad som förväntar sig mer trygghet, inte mindre.

Verksamhetsberättelsen visar på att Skärholmen är ett av de områden som har fått stå för notan, i form av uteblivna investeringar på grund av skattesänkningar om 16 öre i kommunalskatt. Det är inte på detta sätt som vi bygger ett Stockholm för alla.

De borgliga oppositionspartierna anklagade den förgående rödgröna majoriteten, för att vi inte satsade tillräckligt med resurser på stadsdelsnämndens kärnverksamhet. De borgliga oppositionspartierna menade då på den tiden att dessa resurser istället borde ha gå till kärnverksamhet. Idag kan vi konstatera att den borgliga majoritetens VB för 2019 totalt misslyckas på fler välfärdsområden i Skärholmen. Vi beklagar detta vägval och noterar att om Socialdemokraternas budgetförslag vunnit kommunfullmäktiges gehör hade Skärholmens SDN fått 20,4 miljoner mer för välfärden i vår stadsdel. Det hade inneburit lågt räknat ca 35 fler anställda i omsorgen och förskolan. Vilket enligt VB för 2019 hade varit välbehövligen pengar.

Bilaga 2, särskilt uttalande, Vänsterpartiet

2020-01-30

Skärholmens stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse

Dnr SKHLM 2019/1019

Anna Laine mfl. (V)

Särskilt uttalande

Det är allvarligt och beklagansvärt att majoritetens prioriteringar förhindrat att stadsdelsområdet kunnat komma närmare ett jämlikt samhälle och hållbarhetsmålen inom Agenda 2020. Istället genomförs en politisk ekonomi som gynnar de redan välbeställda på bekostnad av ökad fattigdom, social otrygghet och psykisk ohälsa bland de redan utsatta.

V vill se ökade satsningar på att skapa förutsättningar för invånarnas kreativa kapaciteter istället för på repressiva åtgärder. Den neoliberala logiken som fråntar politiken och staten ansvar genom att hävda att sociala problem är individens ansvar förminskar invånarnas självkänsla och handlingskraft då de saknar möjligheter att genomföra de val och förändringar de strävar efter. Invånarnas utelämnas istället till en icke fungerande välfärdsstat med avsaknad av arbete, bostad och hälsa.

Bilaga 3, ersättaryttrande, Feministiskt initiativ
2020-01-30

Verksamhetsberättelse 2019 för Skärholmens stadsdelsnämnd
dnr SKHLM 2019/1019

Sissela Nordling Blanco (Fi)
Ersättaryttrande

Med vår budget hade stadsdelens verksamhet under året haft en annan inriktning. I stället för det grönbåa styrets skattesänkningar, utförsäljningar och nedskärningar hade vi hade valt att satsa mer på välfärden för att säkerställa en god uppväxt och ålderdom för alla barn och äldre samt goda arbetsvillkor för personalen. Vi hade valt att satsa på jämställdheten, för att öka kvinnors och tjejers trygghet och öka utrikesfödda kvinnors möjligheter att få ett arbete och bli självförsörjande. Vi hade fortsatt att satsa på ungas fritid och organisering, för att höja kunskapen om sina och andras rättigheter. Vi hade också storsatsat mot våldet, både i hemmet och på gatan. Det är tydligt att det grönbåa styret inte lyckas uppnå sina egna mål - tryggheten har minskat i stället för att öka. Det är oacceptabelt att mindre än hälften av stadsdelens kvinnor upplever trygghet i sitt bostadsområde. Trots detta nämns inte särskilda insatser för att öka kvinnors trygghet i verksamhetsplanens åtgärdsplan. Vi är djupt oroade för hur årets budget ska falla ut över Skärholmen, när fortsatta nedskärningar i välfärden väntar. Som verksamhetsberättelsen från 2019 konstaterar är kvinnor med utomeuropeisk bakgrund överrepresenterade bland stadsdelens arbetslösa. I en tid av växande rasism och när styret väljer att skära ner ytterligare på arbetsmarknadsåtgärder är risken stor att det är de och deras barn som får betala priset. Ökad socioekonomisk utsatthet är inte vägen mot ökad trygghet.

Handlingar i ärendet

- 247971 (Godkänd - R 1) Verksamhetsberättelse 2019 Skärholmens stadsdelsförvaltning
- 247903 Bilaga 1 - ub031 VB 2019
- 247814 Bilaga 2 - Sdn24 2019
- 247815 Bilaga 3 - Inkomna synpunkter och klagomål 2019
- 247817 Bilaga 5 - Uppföljningsrapport för internkontrollplanen
- 247818 Bilaga 6 - Slutrapport klimatinvesteringsmedel_växtbäddar_med_biokol
- 247819 Bilaga 7 - Slutrapport klimatinvesteringsmedel byte till LED belysning

- 247820 Bilaga 8 - Slutrapport trygghetsinvestering_medborgarbudget_Vårgården
- 247821 Bilaga 9 - Slutrapport trygghetsinvestering Bredäng SIP
- 247822 Bilaga 10 - Verksamhetsberättelse 2019 Fryshuset
- 247823 Bilaga 11 - Rapport gällande trivsel Fryshuset 2019
- 247824 Bilaga 12 - Kvalitetsredovisning förskola
- 247825 Bilaga 13 - Kompetensförsörjningsplan
- 248058 Bilaga 4 - Inkomna medborgarförslag 2019
- 249926 Bilaga 14 - utbytesblad
- 249927 Bilaga 15 - utbytesblad
- 249928 Bilaga 16 - utbytesblad
- 249929 Bilaga 17 - utbytesblad

§ 23
Parkinvesteringar 2021-2023
-beslutsärende
SKHLM 2019/1005

Beslut

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att godkänna förvaltningens förslag till parkinvesteringar.

Sammanfattning av ärendet

För större parkinvesteringar på parkmark ansöker stadsdelsnämnden om investeringsmedel hos kommunfullmäktige. Förvaltningen föreslår att ansökan om parkinvesteringsmedel i Skärholmen sker enligt prioriteringar i de bifogade underlagen för investeringsönskemål år 2021-2023.

För Sättradalsparken ansöks om totalt 19,5 mnkr under åren 2021 – 2023. Förvaltningen ansöker även om 1,5 mnkr per år till reinvesteringar, vilket innebär upprustning av markutrustning och beläggningar såsom asfalt, parkbänkar samt skräpkorgar enligt förvaltningens prioriteringsordning. För kvartersparken Idleken ansöks om 5,5 mnkr, med målsättningen att påbörja programarbete år 2020 inför upprustning under 2021 och framåt.

Vidare redogörs kort för övriga större parkinvesteringar i stadsdelsområdet med annan finansiering; Trafiknämndens Grönare Stockholm, grön kompensation vid exploateringsprojekt samt nämndens ansökningar om budgetjusteringar genom trygghetsmedel och klimatinvesteringsmedel.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Kling (C) yrkar på förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/1005-2 (Godkänd - R 1) Parkinvesteringar 2021-2023.
- SKHLM 2019/1005-3 Investeringsönskemål Skärholmen 2021-2023.

§ 24
Månadsrapport per november 2019
-beslutsärende
SKHLM 2019/976

Beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till månadsrapport för november 2019.

Sammanfattning av ärendet

Stadsdelsförvaltningen prognostiserar en budget i balans för 2019 efter budgetjusteringar, prestationsförändringar och resultatöverföringar, vilket är oförändrat jämfört med föregående prognos.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Kling (C) yrkar på förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/976-3 (Godkänd - R 1) Förvaltningens månadsrapport november 2019.
- SKHLM 2019/976-4 Bilag 2, ub071a_november.

§ 25**Strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet**

-svar på remiss, omedelbar justering

SKHLM 2019/862

Beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar att lämna förvaltningens tjänsteutlåtande som remissvar.
2. Omedelbar justering.

Sammanfattning av ärendet

Stockholm stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet har inkommit till förvaltningen på remiss. Strategin innehåller fyra övergripande utgångspunkter:

- systematisk samhandling
- förskola, skola och fritid som skyddsfaktorer
- våldsprevention med ett jämställdhetsperspektiv
- civilsamhället

Berörda förvaltningar och bolag ska ta fram konkreta handlingsplaner för det lokala arbetet utifrån strategin. Varje år ska förvaltningarna och bolagen rapportera in vilka insatser som genomförts, vilka effekter som uppnåtts och hur uppföljningen genomförts.

Förvaltningen är positiv till strategin och dess innehåll.

Förvaltningen ser dock utmaningar med att inom befintliga resurser genomföra arbetet med hög kvalitet.

Förslag till beslut

Ledamoten Anna Laine (V) anmäler för Vänsterpartiet ett förslag till beslut enligt bilaga 1.

Ledamoten Tapani Juntunen (SD) anmäler för Sverigedemokraterna ett förslag till beslut enligt bilaga 2.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Kling (C) yrkar på förvaltningens förslag till beslut. Ordförande Johan Kling (C) hör att det finns tre förslag till beslut: förvaltningens, Vänsterpartiets samt Sverigedemokraternas. Han ställer dessa mot varandra och hör bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Vice ordförande Salar Rashid (S) anmäler för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ, som sitt ersättaryttrande, ett särskilt uttalande enligt bilaga 3.

Reservation

Anna Laine (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Anneli Fridell (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Tapani Juntunen (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Bilaga 1

Förslag till beslut, Vänsterpartiet.

Bilaga 2

Förslag till beslut, Sverigedemokraterna.

Bilaga 3

Särskilt uttalande, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ.

Bilaga, förslag till beslut, Vänsterpartiet
Strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras
in i kriminalitet
Dnr SKHLM 2019/862
Anna Laine mfl. (V)

Förslag till beslut

1. Delvis bifalla förvaltningens förslag.
2. Därutöver anföra följande:

Att de metoder som föreslås inom strategin vidareutvecklas genom en högre grad av uppmärksamhet på befintliga kunskapsunderlag som rör de förutsättningar som är specifika för stadsdelsområdet. Kunskapsunderlaget för den föreslagna strategin bör utvidgas för att den tänkta effekten ska uppnås. Risk- och skyddsfaktorerna beskrivs som universella, vilket starkt kan ifrågasättas utifrån de specifika förutsättningar som barn, unga och unga vuxna i Skärholmens stadsdelsområde har. Underlaget nämner att invånare i socialt utsatta områden i högre grad upplever exkludering från tex arbete, utbildning och varaktigt boende, och att detta kan få negativa konsekvenser. Vi menar att det är centralt att förvaltningen utvecklar metoder som mer explicit tar sig an vad denna exkludering består i, och att den är snarare än upplevs. Det finns flera forskare som undersökt hur den ökade rasismen, inte minst islamofobin, påverkar situationen negativt för barn, unga och unga vuxna som har migrationsbakgrund och/eller är bosatta i förorter. Det är en riskfaktor som drabbar en hög andel invånare i vårt område. På ett individplan internaliseras den ökande diskrimineringen i många fall, vilket gör att den psykiska ohälsan blir ännu större än bland de som betraktas som majoritetssvenskar. Ur ett mer strukturellt perspektiv har det visat sig att unga vuxna med migrationsbakgrund döms oftare och hårdare än andra unga vuxna i Sverige. Hanteringen av dessa faktorer påverkar i sin tur individens förutsättningar i förhållande till ett eventuellt utvecklande av kriminalitet.

Det framgår av förvaltningens synpunkter att de metoder som föreslås i strategin i de flesta fall redan är beprövande. För att uppnå resultat bör metoderna således utvecklas ytterligare, och förslagsvis i enlighet med befintlig kontextualiserad kunskap som sträcker sig bortom den forskning som refereras i strategin.

Bilaga 2, förslag till beslut, Sverigedemokraterna
Stadsdelsnämnden Skärholmen
2020-01-30
Dnr: SKHLM 2019/862
Tapani Juntunen, Ingela Lansgard (SD)

Strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet

1. Att återremittera förslaget om strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet
2. Att därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna anser att denna strategi är på tok för kraftlös i förhållande till de allvarliga problem som vår stad står inför och anser att den tyvärr säger en hel del om majoritetens naivitet inför den situationen. I en tid då kriminella öppnar eld mot vanliga medborgare på stadens gator behöver Stockholm handlingskraftiga och effektiva lösningar som ger resultat nu.

Vi anser förvisso att staden ska arbeta förebyggande, men det krävs framförallt skyndsamma lösningar. Strategin understryker att män står för en större andel av brottsligheten än vad kvinnor gör, men undviker att nämna att invandrare är kraftigt överrepresenterade i brottsstatistiken. I strategin står det också att ”socialt utsatta” områden är överrepresenterade och vi vet att dessa områden präglas av segregering och att det där som regel bor många människor med invandrarbakgrund.

Det har nyligen rapporterats om att unga kriminella i vår stad tilldelas förturer i form av bostäder, vilket hederliga och laglydiga ungdomar endast kan drömma om. Vi efterfrågar här svar på vad dessa förturer ger för resultat. Sverigedemokraterna invänder också mot att politiker ska inskränka i barns utveckling och könsidentitet och föreslår därför att arbetet gällande att förhindra könsnormer stryks ur strategin. Mot bakgrund av ovanstående föreslår Sverigedemokraterna att strategin återremitteras för att nämnda faktorer ska kunna tas med och ligga till grund för strategin.

Bilaga 3, särskilt uttalande, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ
2019-01-30

Yttrande över remiss av ”Strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet”

Dnr SKHLM 2019/862

Salar Rashid m.fl (S)
Anna Laine mfl (V)
Sissela Nordling Blanco (FI)

Särskilt uttalande

Vi ser mycket positivt på majoritetens vilja att prata mer förbyggande arbete för stadens barn och unga och förstärkt samverkan, men ställer oss frågande till hur strategin ska kunna efterlevas utan målsättningar och tillkomna resurser och en redan allt för ansträngd budget i stadsdelarna. Strategin skulle behöva omarbetas så att mål kan tillföras och nämnders ansvarsfördelning tydliggörs.

Det övergripande målet för strategin är att alla pojkar och flickor, unga män och kvinnor ska ges jämlika förutsättningar för en god framtid utan våld och kriminalitet. Värt att nämna i sammanhanget är att strategin i huvudsak behandlar kriminalitet medan det faktum att vuxnas våld mot barn torde vara ett mycket mer vanligt förekommande problem (44 % av barnen i Sverige uppges ha varit utsatta för våld av en vuxen någon gång) än ungdomskriminalitet. Samtidigt som våld mot barn är en avgörande faktor varför man som ung dras in i kriminella nätverk. Stadens barn och ungdomsvård hade förra året över 28 000 anmälningar om barn som misstänks fara illa att hantera, jämfört med ca 17 000 2014. Ca 56 % av dessa anmälningar utreddes förra året varav över 16 000 barn i Stockholm omfattades av en barnavårdsutredning där socialtjänsten bedömde att oron behövde utredas vidare. Skillnaderna mellan stadsdelarna är stora men resurserna inom myndighetsutövningen är idag mer än ansträngda. De relevanta arbetssätt och metoder som staden redan idag arbetar med behöver mer resurser för att inte bara förbli goda intentioner i strategin. En del finansieras idag av den sociala investeringsfonden, som nu behöver permanentas. Kön till föräldrautbildningen behöver minska och resurserna till de sociala insatsgrupperna behöver öka.

Om målet med strategin ska uppnås behövs inte enbart rapporter till kommunfullmäktige utan snarare en politik som tar ojämlikheterna i Stockholm på allvar. Bostadssituationen, tillgången till arbete, förskola, en bra skolgång och en meningsfull fritid ligger enligt

forskning till stor grund för barn och ungas möjlighet till en fullgod framtid och där saknar vi ambitioner från majoriteten. Den politik som förs med borttagande av mål om att öka inskrivningsgrad i förskolan, nedskärningar, ombildningar, underskott i stadsdelsnämnderna, indragna timmar på kulturskolan och besparingar på fritidsverksamheten är kontraproduktivt till den nu framtagna strategin. Tillgången till arbete måste också präglas av yrken med goda villkor och lön, som går att leva på. Staden bör eftersträva en arbetsmarknadspolitik som stärker individens ställning på arbetsmarknaden, och inom de egna upphandlade verksamheterna ställa krav på villkor i enlighet med rådande kollektivavtal. Arbetets kvalitet och möjligheter ska vara av en sådan karaktär att den trygghet som det erbjuder, motverkar den sociala utsatthet som kriminaliteten är ett uttryck för.

Strategin uppmanar socialtjänsten att till exempel använda sig av polisförhör mer för barn och unga som inte är straffmyndiga och att allvarssamtal ska hållas med unga inom 48 timmar när de misstänks för brott, något som idag redan används när socialtjänsten bedömer det nödvändigt. Bedömningen om eventuella polisutredningar för icke straffmyndiga barn är en fråga för professionen och inte för politiken. Allvarssamtalen innebär dessutom att resurser tas i anspråk i den redan ansträngda barn och ungdomsvården vilket gör det särskilt olyckligt att inte ytterligare resurser tillförs. Det är inte realistiskt att ge socialtjänsten utökad uppdrag utan att tillföra utökade resurser. Den rödgrönrosa majoriteten la mycket vikt och resurser vid att förbättra arbetsvillkoren för socialsekreterare under förra mandatperioden vilket gav goda resultat, något vi ser riskerar att förstöras nu med en alltmer ansträngd budget. Vi anser att politiken ska ge rätt förutsättningar till professionerna som berörs av strategin för att de ska kunna utföra sitt uppdrag och lämna det sociala arbetet med dess bedömningar åt de som kan.

Det är hög tid att satsa på det socialt förebyggande arbetet och prioritera stärkta resurser framför skattesänkningar för att fånga upp unga i riskzonen. Vi anser att staden ska ha en sammanhållen politik för att minska ojämlikheten vilket också stoppar kriminellt inflöde. Annars kommer inte en strategi som denna göra varken till eller från utan snarare bli en pappersprodukt som styr resurserna bort från de som behöver de områden som behöver det mest.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/862-3 (Godkänd - R 1) svar remiss.
- SKHLM 2019/862-1.2 Bilaga - Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn unga och unga vuxna dras in i kriminalitet

§ 26**Motion om stärkande av stadens arbete mot oseriösa värdar**

-svar på remiss, omedelbar justering

SKHLM 2019/754

Beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Justera ärendet omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Clara Lindblom (V), Motion om stärkande av stadens arbete mot oseriösa värdar. Motionären skriver att de senaste årens ökande bostadsbrist i Stockholm har inneburit att allt fler oseriösa fastighetsvärdar sett chansen att tjäna snabba pengar på att tillhandahålla bostäder som inte når upp till den säkerhet och kvalitet som hyresgäster har rätt att vänta sig. Motionären föreslår att kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att förbättra möjligheten för tillsyn och ingripande, kvalitetssäkring av byggaktörer innan markanvisning och uppvakta regeringen med krav på skärpt lagstiftning inom området.

Förvaltningen ser problemen med oseriösa värdar som ett stadsövergripande problem och bedömer att det har stor negativ påverkan på boendes känsla av trygghet.

Förvaltningen delar motionärens önskan om att stärka arbetet med oseriösa värdar men stadsdelsförvaltningen har i dagsläget ingen rådighet i frågan. Förvaltningen har varken uppdrag eller mandat för att verkligen arbeta med frågan på annat sätt än genom dialog.

Förslag till beslut

Ledamoten Anna Laine (V) anmäler för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ, som sitt ersätтарыttrande, ett förslag till beslut enligt bilaga.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Kling (C) yrkar på förvaltningens förslag till beslut. Ordförande Johan Kling (C) hör att det finns två förslag till beslut: förvaltningens och Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ, som sitt ersätтарыttrande. Han ställer dessa mot varandra och hör bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Reservation

Salar Rashid (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Birgitte Isberg (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Roger Isaksson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Anna Laine (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Anneli Fridell (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Sissela Nordling Blanco (Fi) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Bilaga

Förslag till beslut, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Feministiskt initiativ, som sitt ersätтарыttrande.

Bilaga: förslag till beslut, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet,
Feministiskt initiativ, som sitt ersättaryttrande
2020-01-30
Skärholmens stadsdelsnämnd

Motion om stärkande av stadens arbete mot oseriösa värdar
Dnr SKHLM 2019/754

Salar Rashid m.fl. (S)
Anna Laine mfl. (V)
Sissela Nordling Blanco (Fi)

Förslag till beslut
Vi håller med förvaltningen och yrkar därmed på bifall av
motionen. Det är av största vikt att stärka arbetet mot oseriösa
värdar och att ge stadsdelsförvaltningen rådighet i frågan – som en
del av stadsdelsområdets utveckling och medborgarservice.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/754-3 (Godkänd - R 1) Motion om stärkande av stadens arbete mot oseriösa värdar.
- SKHLM 2019/754-1.1 Motion om stärkande av stadens arbete mot oseriösa värdar

§ 27
**Objekt- och anhörganställningar inom ledsagar- och
avlösarservice**

-svar på remiss

SKHLM 2019/865

Beslut

Skärholmen stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning av ärendet

I stadens budget år 2017 fick socialnämnden i uppdrag att utreda objekt- och anhörganställningar inom ledsagar- och avlösarservice inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Utredningen visade flera brister gällande insyn och uppföljning, samt den beroendeställning den enskilde kan hamna i med en anhörig som anställd. Socialnämnden föreslår att staden ska begränsa möjligheterna till att anhöriga anställs som avlösare eller ledsagare. Förvaltningen är överlag positiv till den modell som socialnämnden föreslår.

Anmälan om jäv

Ledamoten Eva Rüdlinger (M) anmäler att hon inte deltar i handläggningen av ärendet på grund av jäv.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Kling (C) yrkar på förvaltningens förslag till beslut och hör enhälligt bifall därtill.

Handlingar i ärendet

- 244509 (Godkänd - R 2) Objekt- och anhörganställningar inom ledsagar- och avlösarservice
- SKHLM 2019/865-1.2 Bilaga - Objekt- och anhörganställningar inom ledsagar- och avlösarservice En modell för att begränsa möjligheterna till att ha anhöriga som anställda
- 243615 yttrande rådet för funktionshinderrådet

§ 28**Klimathandlingsplan 2020-2023**

-svar på remiss, omedelbar justering

SKHLM 2019/968

Beslut

1. Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Stadsledningskontoret har remitterat förslag till en klimathandlingsplan för Stockholm stad.

Förvaltningen är positiv till förslaget som syftar till att vägleda och skapa en gemensam linje för stadens klimatarbete. Den framtagna klimathandlingsplanen är en vidareutveckling av de två första målen i miljöprogrammet. Klimathandlingsplanen är i första hand ett internt dokument som syftar till att ge vägledning i hur stadens klimatarbete ska stärkas och utvecklas.

Förvaltningen uppskattar ansatsen till tydlig ansvarsfördelning vad gäller föreslagna åtgärder, men efterlyser dock ökad tydlighet vad gäller hur miljöprogrammet och klimathandlingsplanen relaterar till varandra. Förvaltningen betonar vikten av ett tydligare regionalt perspektiv gällande stadens klimatarbete, samt vikten av intern och extern samverkan. Förvaltningen efterfrågar även kompetenshöjande insatser för att säkerställa ett proaktivt klimatarbete.

Förslag till beslut

Ledamoten Anna Laine (V) anmäler för Vänsterpartiet ett förslag till beslut enligt bilaga 1.

Utan eget ställningstagande

Vice ordförande Salar Rashid (S) anmäler att Socialdemokraterna lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Kling (C) yrkar på förvaltningens förslag till beslut. Ordförande Johan Kling (C) hör att det finns två förslag till beslut: förvaltningens samt Vänsterpartiets. Han ställer dessa mot varandra och hör bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ersättaryttrande

Ersättaren Sissela Nordling Blanco (Fi) anmäler för Feministiskt initiativ ett ersättaryttrande enligt bilaga 2.

Reservation

Anna Laine (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Anneli Fridell (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Ersättaren Sissela Nordling Blanco (Fi) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till ersättaryttrande.

Bilaga 1

Förslag till beslut, Vänsterpartiet.

Bilaga 2

Ersättaryttrande, Feministiskt initiativ.

Bilaga 1, förslag till beslut, Vänsterpartiet
Skärholmens stadsdelsnämnd

Klimathandlingsplan
Dnr SKHLM 2019/968

Anna Laine mfl. (V)

Förslag till beslut

1. Delvis bifalla förvaltningens förslag
2. Därutöver anföra följande:

Det är glädjande att en ny Klimathandlingsplan till sist kommer till stånd. Med det sagt är det dock olyckligt att den är så pass försenad då verksamheterna nu ges begränsad eller ingen möjlighet att inarbeta åtgärder i sina verksamhetsplaner. I princip innebär det att program och handlingsplan inte kommer att ha något större genomslag förrän 2021. Att ställa om samhället till en hållbar framtid är en av vår tids mest avgörande utmaningar, och avgör på många sätt förutsättningarna för all annan politik. Trots många goda intentioner och en mängd lovvärda initiativ tycker Vänsterpartiet att denna insikt saknas i Klimathandlingsplanen och att detta tar sig uttryck i en rad konkreta ställningstaganden. Det är tydligt att detta program är en kompromiss mellan att sätta tillväxt eller hållbarhet först. Vi är positiva till en politik som förenar omställning med en hållbar tillväxt, så att människors välfärd säkras så långt det är möjligt. Det finns dock tillfällen där ekonomisk tillväxt och ekologisk hållbarhet kommer i konflikt, och en insikt om det klimatläge vi befinner oss i innebär att hållbarheten måste gå före. I den händelse detta innebär ekonomiska kostnader bör dessa finansieras av de som har mest tillgångar för att därmed säkerställa en rättvis och hållbar omställning. Det är denna kombination av tydligt rättvis- och omställningsperspektiv som saknas i den nuvarande planen och därför gör att det svävar på målet på flera områden.

Planen anger helt riktigt att biltrafiken utgör en av de största utmaningarna i omställningen och att den inte minskat i den takt som krävs för att nå målen. Men det saknas handlingskraft vad gäller stadens egna möjligheter att begränsa biltrafiken. Vänsterpartiet har drivit tydliga förslag om bilfria dagar, bilfria gator, minskade p-tal, sänkta hastighetsgränser, krav på begränsat antal boendeparkeringstillstånd, samt en översyn av hur stadsplanering kan bidra till stadsutvecklingen för att minimera biltrafik. Vi saknar också ett livscykelperspektiv på eventuell ökad elektrifiering av såväl privatbilism som transportsektorn.

Livscykelperspektivet är viktigt för att inte åtgärder ska leda till ökade utsläpp i staden, i resten av Sverige eller utanför landets gränser.

Målet om minskade växthusgasutsläpp är ställt per invånare och det är alltid ett vanskligt sätt att mäta förändring i dessa sammanhang. Med mål per invånare i en stad som växer kan de totala utsläppen då tillåtas öka, men planetens gränser är absoluta och hållbarheten måste utgå från detta.

Frågor som rör näringslivet och hur detta kan bidra till miljö- och klimatarbetet hade behövt finnas med även i stadens näringslivspolicy, men där lyste det dessvärre med sin frånvaro – återigen ett tecken på att näringslivspolitikerna och miljöpolitiken i denna stad inte är samstämmiga.

Vad gäller åtgärder för stadsplanering behöver man utöver kollektivt resande och cykel också inkludera ökade möjligheter att röra sig och resa till fots.

Vi skulle också gärna vilja se fler nya lösningar för att minska vattenanvändningen, exempelvis om hur staden kan bidra till fler hållbara och vattenbesparande avloppslösningar.

Det behövs politiska beslut om hur den biologiska mångfalden och ekosystemet ska säkras och utvecklas, baserat på de kunskapsunderlag som redan finns. Dessa beslut måste ges genomslag i all stadsplanering och natur- och parkvård i staden.

Det behöver även finnas indikatorer för att minska uppkomsten av buller, exempelvis genom att radikalt sänka hastigheter, minska biltrafiken i stort och utveckla bilfria områden i staden.

Givet att planen erkänner de kvarstående utmaningarna för att nå till Parisavtalets målsättningar kan vi slutligen konstatera att klimathandlingsplanen inte tar ställning för att lägga ner Bromma flygplats, i sammanhanget såväl anmärkningsvärt som beklämmande.

Bilaga 2, ersättaryttrande, Feministiskt initiativ
2020-01-30

Klimathandlingsplan 2020-2023
dnr SKHLM 2019/968

Sissela Nordling Blanco (Fi)
Ersättaryttrande

Vi välkomnar den nya klimathandlingsplanen men om vi hade styrt hade målet om en fossilfri stad varit 2030 och målet om en fossilfri organisation 2025 för att möta det klimatnödläge vi befinner oss i med de akuta åtgärder situationen kräver.

Vi hade velat se ett tydliggörande av de målkonflikter som kan finnas mellan stadens miljö- och klimatmål i förhållande till målet om ökad tillväxt. Även den sociala dimensionen hade behövt vara tydligare. Vi vet att olika grupper belastar klimatet och miljön olika mycket, och att olika grupper drabbas olika hårt av klimatförändringar och miljöförstöring, såväl inom Stockholms gränser som globalt. Vi vet också att global rättvisa, jämlikhet och jämställdhet är en förutsättning för effektiva åtgärder och klimaträttvisa. Dessa perspektiv saknar vi i miljöprogrammet och klimathandlingsplanen.

Vi hade velat se skarpare förslag för att komma tillrätta med utsläppen från biltrafiken genom en innerstad helt fri från privatbilism, som ett första steg genom bilfria dagar. Vi ser inte en elektrifiering av biltrafiken som det främsta verktyget för att lösa klimatkrisen. Som handlingsplanen visar har bilanvändningen ökat i staden och utsläppen förblivit konstanta även när nya, miljövänligare drivmedel ökat. Vi behöver en riktig omställning från privata till kollektiva färdmedel, gång och cykel.

Det är också viktigt att ta med i beräkningen de utsläpp och miljöskador som görs utanför Stockholms och Sveriges gränser när det gäller tillverkning av alternativa drivmedel samt de villkor som dessa tillverkas under för att inte bidra till fortsatta brott mot mänskliga rättigheter, globala orättvisor och miljöförstörelse. Att barn bryter kobolt i Kongo för att Stockholmarna ska kunna färdas i elbilar kan aldrig vara en acceptabel lösning på klimatkrisen. Inte heller att Amazonas skövlas till förmån för sockerrörplantager för tillverkning av etanol.

Vi ser positivt på att handlingsplanen lyfter vikten av att följa upp konsumtionens klimatpåverkan. Trots bristande tillgång till kommunal statistik är det uppenbart att utsläppen av växthusgaser i Sverige ur ett konsumtionsperspektiv långt överskrider vad som är

hållbart. Vi vill se kraftigare åtgärder för att komma tillrätta med utsläppen från konsumtionen.

För att påverka livsstil och konsumtionsmönster behöver staden göra det enkelt för medborgarna att leva hållbart och dessutom vara aktiva i utvecklingen av staden. Staden behöver i större utsträckning uppmuntra till samtal och dialog och att göra staden bättre tillsammans med dess medborgare. Klimatsmarta stockholmare nämns i handlingsplanen, men för att öka kunskapen om problemen med dagens resurskrävande livsstil behöver mer göras än de punktinsatser som lyfts. Vi ser en stor outnyttjad potential i samarbeten med exempelvis medborgardrivna initiativ.

Det måste bli enklare för stockholmare att handla begagnat, återbrukat, reparerat och hållbart i stället för att handla nytt. I handlingsplanens avsnitt om cirkulär ekonomi och återbruk nämns som goda exempel stadens Pop-Up Återbruk, men de enstaka nedslagen i några stadsdelar per år är för få för att få till en förändring av invånarnas konsumtionsmönster. Därför beklagar vi att det grönbåa styret röstade ner vårt förslag om att inrätta en återbruksgalleria i Stockholm likt den som finns i Eskilstuna.

Vi beklagar också att det grönbåa styret röstade ner vårt förslag om en återbruksdepå för byggmaterial, som hade kunnat öka återbruket i en stad som växer och därmed minska utsläppen från byggsektorn. Det hade passat bra i en klimathandlingsplan som konstaterar att byggprocessen och byggmaterial står för enorma utsläpp. I stället skjuts åtgärderna på framtiden.

När det kommer till utsläpp från livsmedel har majoriteten ett mycket svagt förslag om att ”ökat utbud av vegetariska livsmedel”, vi hade istället velat införa vegonorm inom den kommunala verksamheten.

Avslutningsvis vill vi hålla med förvaltningen om att ett lyckat förändringsarbete kräver resurser. Stadsdelsnämnderna torde ses som centrala för att lyckas med såväl miljöprogram som klimathandlingsplanen, men de senaste årens nedskärningar på stadsdelarna skapar sämre förutsättningar att åstadkomma de förändringar vi vill se när alla verksamheter går på knäna.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/968-4 (Godkänd - R 1) Remissvar Klimathandlingsplan 2020-2023.
- SKHLM 2019/968-1.2 Kopia av godkänt tjänsteutlåtande: KS 2019/1041 Tjänsteutlåtande
- SKHLM 2019/968-1.1 KS 2019/1041 Bilaga 1

- SKHLM 2019/968-2 Mail om anstånd till 2020-01-31.

§ 29**Nytt miljöprogram för Stockholm 2020-2023**

-svar på remiss, omedelbar justering

SKHLM 2019/969

Beslut

1. Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Stadsledningskontoret har remitterat förslag till Miljöprogram 2020-2023 för Stockholms stad.

Förvaltningen är positiv till förslaget som syftar till att lägga fast en gemensam linje för stadens miljöarbete för samtliga nämnder- och bolagsstyrelser. Miljöprogrammet är i första hand ett internt dokument som ger vägledning i hur arbetet ska tas vidare, i syfte att stärka och utveckla miljöarbetet i staden.

Förvaltningen instämmer att de sju prioriterade fokusområdena är relevanta och uppskattar den tydliga ansvarsfördelningen vad gäller föreslagna åtgärder. Det nya miljöprogrammet höjer ambitionen i stadens klimatarbete och därmed även för förvaltningen, vilket medför ett behov av kompetenshöjande insatser och vägledning från relevanta nämnder och bolag. Vidare efterfrågar förvaltningen ett tydligare regionalt perspektiv och betonar vikten av extern och intern samverkan.

Förslag till beslut

Vice ordförande Salar Rashid (S) anmäler för Socialdemokraterna ett förslag till beslut enligt bilaga 1.

Ledamoten Anna Laine (V) anmäler för Vänsterpartiet ett förslag till beslut enligt bilaga 2.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Kling (C) yrkar på förvaltningens förslag till beslut. Ordförande Johan Kling (C) hör att det finns tre förslag till beslut, förvaltningens, Socialdemokraternas samt Vänsterpartiets. Han ställer dessa mot varandra och hör bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ersätтарыttrande

Ersättaren Sissela Nordling Blanco (Fi) anmäler för Feministiskt initiativ ett ersätтарыttrande enligt bilaga 3.

Reservation

Salar Rashid (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Birgitte Isberg (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut

Roger Isaksson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut

Anna Laine (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Anneli Fridell (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Ersättaren Sissela Nordling Blanco (Fi) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till ersättaryttrande.

Bilaga 1

Förslag till beslut, Vänsterpartiet.

Bilaga 2

Förslag till beslut, Socialdemokraterna.

Bilaga 3

Ersättaryttrande, Feministiskt initiativ.

Bilaga 1, förslag till beslut, Vänsterpartiet
2020-01-30
Skärholmens stadsdelsnämnd

Nytt miljöprogram
Dnr SKHLM 2019/969

Anna Laine mfl. (V)

Förslag till beslut

1. Delvis bifalla förvaltningens förslag
2. Därutöver anföra följande:

Det är glädjande att ett nytt Miljöprogram och tillhörande strategidokument till sist kommer till stånd. Med det sagt är det dock olyckligt att program och handlingsplan kommer så pass försenade då verksamheterna nu ges begränsad eller ingen möjlighet att inarbeta åtgärder i sina verksamhetsplaner. I princip innebär det att program och handlingsplan inte kommer att ha något större genomslag förrän 2021. Att ställa om samhället till en hållbar framtid är en av vår tids mest avgörande utmaningar, och avgör på många sätt förutsättningarna för all annan politik. Trots många goda intentioner och en mängd lovvärda initiativ tycker Vänsterpartiet att denna insikt saknas i Miljöprogrammet och att detta tar sig uttryck i en rad konkreta ställningstaganden. Det är tydligt att detta program är en kompromiss mellan att sätta tillväxt eller hållbarhet först. Vi är positiva till en politik som förenar omställning med en hållbar tillväxt, så att människors välfärd säkras så långt det är möjligt. Det finns dock tillfällen där ekonomisk tillväxt och ekologisk hållbarhet kommer i konflikt, och en insikt om det klimatläge vi befinner oss i innebär att hållbarheten måste gå före. I den händelse detta innebär ekonomiska kostnader bör dessa finansieras av de som har mest tillgångar för att därmed säkerställa en rättvis och hållbar omställning. Det är denna kombination av tydligt rättvise- och omställningsperspektiv som saknas i det nuvarande programmet och därför gör att det svävar på målet på flera områden.

Programmet anger helt riktigt att biltrafiken utgör en av de största utmaningarna i omställningen och att den inte minskat i den takt som krävs för att nå målen. Men det saknas handlingskraft vad gäller stadens egna möjligheter att begränsa biltrafiken. Vänsterpartiet har drivit tydliga förslag om bilfria dagar, bilfria gator, minskade p-tal, sänkta hastighetsgränser, krav på begränsat antal boendeparkeringsstillstånd, samt en översyn av hur stadsplanering kan bidra till stadsutvecklingen för att minimera biltrafik. Vi saknar också ett livscykelperspektiv på eventuell ökad elektrifiering av såväl privatbilism som transportsektorn.

Livscykelperspektivet är viktigt för att inte åtgärder ska leda till ökade utsläpp i staden, i resten av Sverige eller utanför landets gränser.

Målet om minskade växthusgasutsläpp är ställt per invånare och det är alltid ett vanskligt sätt att mäta förändring i dessa sammanhang. Med mål per invånare i en stad som växer kan de totala utsläppen då tillåtas öka, men planetens gränser är absoluta och hållbarheten måste utgå från detta.

Det är bra med ambitioner att utveckla teknik och delningsekonomi, men det är då centralt att man kan säkerställa att det faktiskt leder till klimatnytta och mindre utsläpp – något som staden aktivt måste övervaka. I miljöprogrammet framhålls också att just delningsekonomi inte säkert leder till minskade utsläpp, vad gäller exempelvis bilpooler kan det snarare leda till mer utsläpp. Frågor som rör näringslivet och hur detta kan bidra till miljö- och klimatarbetet hade behövt finnas med även i stadens näringslivspolicy, men där lyste det dessvärre med sin frånvaro – återigen ett tecken på att näringslivspolitikerna och miljöpolitiken i denna stad inte är samstämmiga.

Vad gäller åtgärder för stadsplanering behöver man utöver kollektivt resande och cykel också inkludera ökade möjligheter att röra sig och resa till fots.

Vi skulle också gärna vilja se fler nya lösningar för att minska vattenanvändningen, exempelvis om hur staden kan bidra till fler hållbara och vattenbesparande avloppslösningar.

Det behövs politiska beslut om hur den biologiska mångfalden och ekosystemet ska säkras och utvecklas, baserat på de kunskapsunderlag som redan finns. Dessa beslut måste ges genomslag i all stadsplanering och natur- och parkvård i staden.

Det behöver även finnas indikatorer för att minska uppkomsten av buller, exempelvis genom att radikalt sänka hastigheter, minska biltrafiken i stort och utveckla bilfria områden i staden.

Givet att programmet erkänner de kvarstående utmaningarna för att nå till Parisavtalets målsättningar kan vi slutligen konstatera att klimathandlingsplanen inte tar ställning för att lägga ner Bromma flygplats, i sammanhanget såväl anmärkningsvärt som beklämmande.

Bilaga 2, förslag till beslut, Socialdemokraterna
2020-01-30
Miljöprogram 2020-2023

Salar Rashid m.fl. (S)

Förslag till beslut

Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.

Att därutöver anföra följande.

Vi välkomnar det efterlängtade miljöprogrammet för åren 2020-2023. Klimatomställningen måste mötas med en radikal politik för att minska vår miljöbelastning och vårt uttag av jordens resurser. Stockholm är idag en av få städer vars utsläppsminskningar och ambitioner ligger i linje med FN:s 1,5-gradersmål. Vi ska fortsätta vara världsledande, inspirera till klimatomställning och sprida goda exempel från en stad som ligger i framkant. Det kräver samarbete mellan samhällsaktörer, näringsliv, civilsamhälle och medborgare.

Vi beklagar att stadens miljöprogram, som ska gälla från år 2020, kommit så sent att målsättningarna och indikatorerna inte kan föras in i stadens budget för samma år, eftersom programmet kommer efter att budgeten redan är beslutad i kommunfullmäktige. Vi har länge vetat att ett nytt miljöprogram behövdes tas fram och bli klart i tid för att synkas med budgeten under år 2019. Denna försening innebär i praktiken ett förlorat år för stadens klimatarbete. Det är mycket allvarligt.

Vi vill i likhet med remissvaret från stadens råd för Agenda 2030 framhålla kopplingen till den sociala dimensionen av hållbar utveckling. Olika grupper i samhället drabbas olika hårt av miljö- och klimatproblem och politiken för att möta klimatproblemen måste gå hand i hand med en aktiv politik för jämlikhet och jämställdhet. Agenda 2030-rådet skriver: Starka insatser i miljöpolitiken och högre klimatambitioner kan, rätt utformat, bidra till att minska olika klyftor i staden som mellan män och kvinnor, stadsdelar och inkomstgrupper. På samma sätt kan insatser för att minska klyftor vara viktiga för att klara av att göra tillräckliga åtgärder för att nå de uppsatta målen. Detta är viktigt och bör höras i det fortsatta arbetet med programmet.

Även ekonomiska aspekter saknas i miljöprogrammet. De föreslagna åtgärderna bör kompletteras med uppskattningar på vad de kommer att kosta. Det blir då tydligt vilka åtgärder som ger störst utsläppsminskning för varje använd krona. Dessutom tydliggörs att vissa utsläppsminskningar leder till direkta besparingar, så som energieffektiviserande åtgärder.

Agenda 2030-rådet uppmanar i sitt remissvar staden att sätta vad de kallar aspiratoriska mål, det vill säga tydliga och uppföljningsbara mål som staden arbetar för att nå men som kräver insatser av flera aktörer än staden. Vi håller med om att detta skulle vara ett bra inslag i miljöprogrammet och föreslår att programmet kompletteras med sådana mål, till exempel att inga fossila drivmedel ska säljas inom stadens gränser från år 2030 och att Bromma flygplats ska läggas ner så snart som möjligt men senast år 2038.

Samtliga ärenden som beslutas i ett politiskt organ i Stockholms stad bör innehålla en klimatkonsekvensanalys. På så sätt framgår det av beslutsunderlagen om förslaget kommer att leda till ökade eller minskade utsläpp.

I programmet hänvisas till andra program, till exempel stadens program för inköp 2020-2023. När inköpsprogrammet var på remiss var vi tydligt kritiska mot att det innehöll alltför få och svaga skrivningar om klimat och miljö. När miljöprogrammet nu kom är det tydligt att ambitionerna i miljöprogrammet inte speglas i inköpsprogrammet. Det är diffust vilka klimat- och miljökrav som staden ska ställa i sina upphandlingar, istället för skarpa krav finns bara korshänvisningar och otydlighet. Staden upphandlar för cirka 40 miljarder kronor årligen och en stor del av stadens klimatutsläpp avgörs av upphandlingskraven. Vi är mycket kritiska till att inga skarpa krav ställs på upphandlingar, exempelvis ett generellt krav på nollutsläpp eller klimatneutralitet i alla upphandlingar.

Ett annat dokument som det hänvisas till i miljöprogrammet är en ny handlingsplan för minskade koldioxidutsläpp från vägtrafiken. Eftersom utsläppen från transporterna, som står för cirka hälften av de beräknade växthusgasutsläppen i Stockholm, fortsätter att öka är det angeläget med särskilt långtgående krav för just trafiken. Samtidigt beklagar vi att de akuta åtgärder som behöver vidtas saknas i programmet eftersom ännu ett dokument ska inväntas och sedan hänvisas till. Redan nu finns kraftfulla åtgärder som behöver sättas in. Åtgärderna handlar om höjda parkeringsavgifter (i enlighet med stadens parkeringsstrategi), ändrade krav på massgodsfordon (i enlighet med Tungtrafikutredningen), tillskapande av fler busskörfält, tillskapande av fler samlastningscentraler, införande av ett regionalt förbud av försäljning av fossila drivmedel år 2030 och prioritering av investeringar i infrastruktur för hållbara transporter.

En viktig del i klimatarbetet handlar om att energieffektivisera byggnader. När staden mäter köpt energi istället för faktiskt använd energi (nettoenergi) blir siffrorna missvisande. Det går också emot vad flera tunga organisationer förordar. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anser att förnybar energi som produceras i anslutning till byggnaden eller på dess tomt inte ska räknas bort från

byggnadens energianvändning. Anledningen är att det ger en godtycklig styrning till vissa energianläggningar och till mindre energieffektiva byggnader. Att fokusera på köpt energi styr bort från fjärrvärme i flerbostadshus och lokaler och skulle öka elanvändningen för uppvärmning och minska elproduktionen i kraftvärmesystemet. När vi socialdemokrater skrev en motion om att mäta använd energi istället för köpt energi i stadens miljöprogram fick vi svaret att detta redan görs. Därför är vi väldigt förvånade över att det nya miljöprogrammet reglerar köpt energi och att solceller nämns som ett sätt att energieffektivisera. Solceller är bra, men de ger inte en energieffektivisering, och bör därför istället ha en egen punkt (sidan 23). Indikatorn för att uppnå målet ”effektiv energianvändning” måste ändras till ”totalt använd energi (nettoenergi) i stadens verksamheter”. Detta måste också konsekvens ändras i programmet (på sidan 22).

I början av miljöprogrammet finns bra skrivningar om digitaliseringens och den artificiella intelligensens (AI) möjligheter inom effektivisering av energianvändning. Samtidigt nämns inte detta under avsnittet om energieffektivisering av stadens byggnader (sidan 23). SISAB, det enda fastighetsbolag inom staden som nått sina energieffektiviseringsmål, har lyckats just tack vare digitalisering, automatisering och AI. De har utvecklat ett eget digitalt system som samtliga fastighetsbolag i staden kan använda, men ändå är SISAB fortfarande ensamma om att använda systemet. Åren 2012-2018 minskade de sina utsläpp med 18 500 ton koldioxid. Detta kan vara en av de viktigaste åtgärderna för att staden ska kunna minska utsläppen från sina byggnader. Därför måste driftoptimering genom digitalisering, automatisering och AI skrivas in i miljöprogrammet.

Ett sätt att öka antalet energieffektiviserande åtgärder vid renoveringar är genom att använda en lägre kalkylränta. En långsiktig investering, såsom energieffektivisering i fastigheter, medför en låg risk och en lägre kalkylränta kan därför accepteras. Med en sänkning av kalkylräntan blir antalet lönsamma åtgärder fler. Miljöprogrammet borde fastställa att staden ska använda lägre kalkylränta för projekt som gäller energieffektivisering för att öka takten i projekten.

I en fotnot till avsnittet om effektiv energianvändning (sidan 22) kan vi läsa att indikatorn för relativ energianvändning inte påverkas av utförsäljningar av fastighetsbestånd. Vi vill ha ett klagande om hur det ska gå till. Det måste tydliggöras att stadens bolag inte kan uppnå sina energieffektiviseringsmål genom att sälja de byggnader som har sämst energiprestanda.

I programmet står att den stora utmaningen avseende omställningen till ett fossilfritt Stockholm är elektrifieringen (sidan 16). Däremot

står ingenting det kanske största hindret för elektrifieringen, nämligen effektfrågan. Redan idag tvingas staden tacka nej till viktiga företagsetableringar på grund av effektbrist, t.ex. av serverhallar som hade kunnat användas för att värma upp stadens hus. Effektfrågan är med andra ord en avgörande fråga för klimatomställningen. Miljöprogrammet måste därför kompletteras med skrivningar om hur staden ska arbeta med effektfrågan.

Programmets text om ökad recirkulation av materiella resurser saknar mål om hur stadens viktiga återbruksverksamheter kan utvecklas. Det handlar om viktiga institutioner så som biblioteken där böcker lånas istället för att köpas, musikskolan där instrument hyrs istället för att köpas, kulturskolan, sportotek, etc. Detta är också oaser i samhället som inte handlar om att konsumera.

Gällande avsnittet om en ökad resurseffektivitet i samband med byggprocessen saknar vi en av de viktigaste åtgärderna, nämligen återanvändning och återvinning av rivningsmaterial. Vi noterar också att fossilfria byggarbetsplatser nämns, men inte fossilfri byggsektor. Utsläppsminskningarna borde inte begränsas till själva byggarbetsplatsen, utan istället omfatta hela byggprocessen.

När det kommer till avsnittet om upprätthållna funktioner och samband för biologisk mångfald i stadens blåa och gröna infrastruktur nämns anpassad naturvårdsskötsel som en mycket viktig del i arbetet. Stadens 14 stadsdelsförvaltningar ansvarar för skötseln och underhållet av stadens parker och naturmark, inklusive naturreservaten. De stora nedskärningar som gjorts på stadsdelarna på grund av förra årets skattesänkning drabbar naturvårdsskötseln.

I programmet nämns även några punkter där staden ska verka för regelförändringar. Några viktiga regelförändringar handlar om möjlighet att miljödifferentiera trängselskatten och parkeringsavgifterna samt möjlighet att använda trängselskattportalerna till att beivra fordon som olagligt kör in i en miljözon.

Förslaget till indikatorer behöver kompletteras med följande.
Andel beslut som ska innehålla en klimatkonsekvensanalys
Andel upphandlingar som innehåller hållbarhetskrav
Utsläpp, ton CO₂e från stockholmarnas konsumtion
Andel av stadens flygresor som klimatkompenseras
Andel energieffektiviserings- eller klimatanpassningsprojekt som använder lägre kalkylränta
Andel återanvända massor
Andel återanvänt byggavfall
Påbörjat förhandling med staten om nedläggning av Bromma flygplats

Följande förslag till indikatorer behöver ändras till följande
Totalt köpt använd energi (nettoenergi) i stadens verksamheter

Bilaga 3, ersättaryttrande, Feministiskt initiativ
2020-01-30

Nytt miljöprogram för Stockholm 2020-2023
dnr SKHLM 2019/969

Sissela Nordling Blanco (Fi)

Ersättaryttrande

Vi välkomnar det reviderade miljöprogrammet men om vi hade styrt hade målet om en fossilfri stad varit 2030 och målet om en fossilfri organisation 2025 för att möta det klimatnödläge vi befinner oss i med de akuta åtgärder situationen kräver.

Vi hade velat se ett tydliggörande av de målkonflikter som kan finnas mellan stadens miljö- och klimatmål i förhållande till målet om ökad tillväxt. Även den sociala dimensionen hade behövt vara tydligare. Vi vet att olika grupper belastar klimatet och miljön olika mycket, och att olika grupper drabbas olika hårt av klimatförändringar och miljöförstöring, såväl inom Stockholms gränser som globalt. Vi vet också att global rättvisa, jämlikhet och jämställdhet är en förutsättning för effektiva åtgärder och klimaträttvisa. Dessa perspektiv saknar vi i miljöprogrammet och klimathandlingsplanen.

Vi hade velat se skarpare förslag för att komma tillrätta med utsläppen från biltrafiken genom en innerstad helt fri från privatbilism, som ett första steg genom bilfria dagar. Vi ser inte en elektrifiering av biltrafiken som det främsta verktyget för att lösa klimatkrisen. Som klimathandlingsplanen visar har bilanvändningen ökat i staden och utsläppen förblivit konstanta även när nya, miljövänligare drivmedel ökat. Vi behöver en riktig omställning från privata till kollektiva färdmedel, gång och cykel.

Det är också viktigt att ta med i beräkningen de utsläpp och miljöskador som görs utanför Stockholms och Sveriges gränser när det gäller tillverkning av alternativa drivmedel samt de villkor som dessa tillverkas under för att inte bidra till fortsatta brott mot mänskliga rättigheter, globala orättvisor och miljöförstörelse. Att barn bryter kobolt i Kongo för att Stockholmare ska kunna färdas i elbilar kan aldrig vara en acceptabel lösning på klimatkrisen. Inte heller att Amazonas skövlas till förmån för sockerrörsplantager för tillverkning av etanol.

Vi ser positivt på att miljöprogrammet lyfter vikten av att minska konsumtionens klimat- och miljöpåverkan. Trots bristande tillgång till kommunal statistik är det uppenbart att utsläppen av

växthusgaser i Sverige ur ett konsumtionsperspektiv långt överskrider vad som är hållbart. Vi vill se kraftigare åtgärder för att komma tillrätta med utsläppen från konsumtionen.

För att påverka livsstil och konsumtionsmönster behöver staden göra det enkelt för medborgarna att leva hållbart och dessutom vara aktiva i utvecklingen av staden. Staden behöver i större utsträckning uppmuntra till samtal och dialog och att göra staden bättre tillsammans med dess medborgare. Klimatsmarta stockholmare nämns i handlingsplanen och programmet, men för att öka kunskapen om problemen med dagens resurskrävande livsstil behöver mer göras än de punktinsatser som lyfts. Vi ser en stor outnyttjad potential i samarbeten med exempelvis medborgardrivna initiativ.

Det måste bli enklare för stockholmare att handla begagnat, återbrukat, reparerat och hållbart i stället för att handla nytt. I miljöprogrammet nämns som goda exempel stadens Pop-Up Återbruk, men de enstaka nedslagen i några stadsdelar per år är för få för att få till en förändring av invånarnas konsumtionsmönster. Därför beklagar vi att det grönbåa styret röstade ner vårt förslag om att inrätta en återbruksgalleria i Stockholm likt den som finns i Eskilstuna.

Vi beklagar också att det grönbåa styret röstade ner vårt förslag om en återbruksdepå för byggmaterial, som hade kunnat öka återbruket i en stad som växer och därmed minska utsläppen från byggsektorn. Det hade passat bra i ett miljöprogram som konstaterar att byggprocessen och byggmaterial står för enorma utsläpp. I stället skjuts åtgärderna på framtiden genom att enbart ge i uppdrag att utveckla klimatberäkningar.

När det kommer till utsläpp från livsmedel har majoriteten ett mycket svagt förslag om att ”ökad utbud av vegetariska livsmedel”, vi hade istället velat införa vegonorm inom den kommunala verksamheten.

Avslutningsvis vill vi hålla med förvaltningen om att ett lyckat förändringsarbete kräver resurser. Stadsdelsnämnderna torde ses som centrala för att lyckas med såväl miljöprogram som klimathandlingsplanen, men de senaste årens nedskärningar på stadsdelarna skapar sämre förutsättningar att åstadkomma de förändringar vi vill se när alla verksamheter går på knäna.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/969-4 (Godkänd - R 1) SKHLM2019/969 Tjänsteutlåtande
- SKHLM 2019/969-1.2 Kopia av godkänt tjänsteutlåtande: KS 2019/1040 Tjänsteutlåtande

- SKHLM 2019/969-1 Remiss av Nytt miljöprogram för Stockholm 2020-2023, KS 2019/1040. Anstånd beviljats till 2020-01-31, upp på nämnd i januari.
- SKHLM 2019/969-1.1 KS 2019/1040 Bilaga 1
- SKHLM 2019/969-2 Mail om beviljat anstånd.

§ 30

Anmälan om avskrivning av ärende enligt lex Sarah

-anmälningsärende

SKHLM 2019/786

Beslut

Godkänna anmälan och lägga den till handlingarna.

Beslutsgång

Ordförande Johan Kling (C) yrkar att anmälan godkänns och läggs till handlingarna och hör enhälligt bifall därtill.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/786-2 Anmälan avskrivning 786.
- SKHLM 2019/786-1 Lex Sarah-rapport.

§ 31**Nybyggnad av skolbyggnad (hus J) Slättgårdsskolan,
ombyggnad/tillbyggnad av hus D, E och F samt rivning
av Södra paviljongen**

-anmälningssärende

SKHLM 2019/1015

Beslut

Godkänna anmälan och lägga den till handlingarna

Beslutsgång

Ordförande Johan Kling (C) yrkar att anmälan godkänns och läggs till handlingarna och hör enhälligt bifall därtill.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/1015-3 (Godkänd - R 1) Internremiss Om- och nybyggnad av Slättgårdsskolan.
- SKHLM 2019/1015-1.3 Barnavännerna 1- remiss (4/18)
- SKHLM 2019/1015-1.4 Barnavännerna 1- remiss (5/18)
- SKHLM 2019/1015-1.5 Barnavännerna 1- remiss (6/18)
- SKHLM 2019/1015-1.6 Barnavännerna 1- remiss (7/18)
- SKHLM 2019/1015-1.7 Barnavännerna 1- remiss (8/18)
- SKHLM 2019/1015-1.8 Barnavännerna 1- remiss (9/18)
- SKHLM 2019/1015-1.9 Barnavännerna 1- remiss (10/18)
- SKHLM 2019/1015-1.10 Barnavännerna 1- remiss (11/18)
- SKHLM 2019/1015-1.11 Barnavännerna 1- remiss (12/18)
- SKHLM 2019/1015-1.12 Barnavännerna 1- remiss (13/18)
- SKHLM 2019/1015-1.13 Barnavännerna 1- remiss (14/18)
- SKHLM 2019/1015-1.14 Barnavännerna 1- remiss (15/18)
- SKHLM 2019/1015-1.15 Barnavännerna 1- remiss (16/18)
- SKHLM 2019/1015-1.16 Barnavännerna 1- remiss (17/18)
- SKHLM 2019/1015-1.17 Barnavännerna 1- remiss (18/18)

§ 32

Dokumentation vid direktupphandling av inköp av halkskydd i syfte att dela ut till alla medborgare över 65 år i Skärholmen, i enlighet med beslut i stadsdelsnämnden
-anmälningsärende
SKHLM 2019/1024

Beslut

Godkänna anmälan och lägga den till handlingarna.

Beslutsgång

Ordförande Johan Kling (C) yrkar att anmälan godkänns och läggs till handlingarna och hör enhälligt bifall därtill.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/1024-1 Dokumentation vid direktupphandling av halkskydd.

§ 33

**Protokoll - UNGSK Ungdomsrådet i Skärholmens
stadsdel**

-anmälningsärende

SKHLM 2019/445

Beslut

Godkänna anmälan och lägga den till handlingarna.

Beslutsgång

Ordförande Johan Kling (C) yrkar att anmälan godkänns och läggs till handlingarna och hör enhälligt bifall därtill.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/445-13 Protokoll UNGSK 2019-12-11.

§ 34
Protokoll - Pensionärsrådet
-anmälningsärende
SKHLM 2019/441

Beslut

Godkänna anmälan och lägga den till handlingarna.

Beslutsgång

Ordförande Johan Kling (C) yrkar att anmälan godkänns och läggs till handlingarna och hör enhälligt bifall därtill.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/441-15 Protokoll pensionärsrådet 2019-12-12.

§ 35

Protokoll - Skärholmens råd för funktionshinderfrågor -anmälningsärende

SKHLM 2019/442

Beslut

Godkänna anmälan och lägga den till handlingarna.

Beslutsgång

Ordförande Johan Kling (C) yrkar att anmälan godkänns och läggs till handlingarna och hör enhälligt bifall därtill.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/442-14 Protokoll Skärholmens råd för funktionshinderfrågor 2019-12-13.

§ 36
Protokoll - Gruppledarmöte
-anmälningsärende
SKHLM 2019/505

Beslut

Godkänna anmälan och lägga den till handlingarna.

Beslutsgång

Ordförande Johan Kling (C) yrkar att anmälan godkänns och läggs till handlingarna och hör enhälligt bifall därtill.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2019/505-15 Protokoll gruppledarmöte 2019-12-19.

§ 37

Balanslista år 2/2020-01-30

-anmälningsärende

SKHLM 2020/1

Beslut

Godkänna anmälan och lägga den till handlingarna.

Beslutsgång

Ordförande Johan Kling (C) yrkar att anmälan godkänns och läggs till handlingarna och hör enhälligt bifall därtill.

Handlingar i ärendet

- SKHLM 2020/1-1 Balanslista uppdrag - SDN 2/2020-01-30

§ 38

Ett Folkets hus i Skärholmen

-skrivelse från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ

Beslut

Stadsdelsnämnden ger stadsdelsförvaltningen i uppdrag att utreda vad som anförs i skrivelsen från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ.

Förslag till beslut

Vice ordförande Salar Rashid (S) anmäler för Socialdemokraterna en skrivelse till stadsdelsförvaltningen enligt bilaga.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Kling (C) yrkar bifall till att skicka skrivelsen till stadsdelsförvaltningen för beredning och hör enhälligt bifall därtill.

Bilaga

Skrivelse, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ.

Bilaga, skrivelse Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och
Feministiskt initiativ
2020-01-30
Skrivelse
Salar Rashid m.fl. (S)
Anna Laine m.fl. (V)
Sissela Nordnling Blanco (Fi)
Ett Folkets hus i Skärholmen

Under föregående mandatperiod kämpade den rödgrönrosa majoriteten i skärholmen för att skapa förutsättningarna för att etablera ett folkets hus i Skärholmen. Vår politik var med och la grunden för denna strävan. I vår lokala utvecklingsplan och inom fokus skärholmen finns tydliga mål och ambitioner om att stärka föreningslivet och civilsamhället i Skärholmen. Tyvärr kan vi vittna om att Verksamhetsplanen för 2020 i Skärholmens stadsdelsnämnd har långt kvar till att uppnå Agenda 2030:s mål och delmål. Vi ligger tom under medelnivån för både Stockholm och landet i stort. Social och ekonomisk hållbarhet, som kräver långsiktiga strategier, utgör en betydande del de fem huvudsakliga utmaningar som har identifierats av nämnden och dess samverkansaktörer:

- Uppväxtvillkor och utbildning
- Försörjning
- Bostäder, stadsutveckling och trygga offentliga miljöer
- Hälsa och välmående samt
- Demokratiskt deltagande, egenmakt och kollektiv förmåga.

Vi menar att det är avgörande, i synnerhet för den sista punkten, att skapa fysiska platser som är långsiktigt avsedda för sociala möten och föreningsliv. Idag finns ett embryo till ett folkhusrörelse som drivs av föreningen FOLK. Idag är t.ex. Föreningen Folk hänvisade till ettårskontrakt och får endast göra mindre förändringar av lokalen för att den enkelt ska kunna återställas utifall fastigheten återigen behövs för skolundervisning. Därmed saknas också möjligheter för verksamheten att utvecklas.

Föreningen FOLK är utifrån beskrivna som drivande kulturverksamhet, och har därmed förmånen att kunna stödjas av Kulturförvaltningen. Föreningen beskriver samtidigt sig själva som motiverade av att utveckla lokalt engagemang och delaktighet i både sociala och kulturella processer. De vill vara den mötesplats för föreningsliv som annars saknas i stadsdelsområdet, och som har potential att utveckla folkbildning. Ambitionen överlappar således med flera av nämndens i verksamhetsplanen identifierade utmaningar.

Nämnden är drivande i utvecklingen av Fokus Skärholmen, som enligt beskrivningar lägger stor vikt vid en stadsutveckling som beaktar social hållbarhet.

Vi önskar därför svar på följande:

Hur ser planerna ut med att etablera ett folket hus i skärholmen?
Hur samarbetar stadsdelsförvaltningen och nämnden med
föreningen FOLK?
Vilka slags lokaler skapas inom Fokus Skärholmen för att
föreningslivet genom FOLK ska kunna bedriva sina verksamheter
strategiskt och långsiktigt?

Då inga övriga frågor kvarstod avslutade ordförande Johan Kling (C) sammanträdet kl. 19.45.